

műhelyévé”, azaz az első számú ipari termelőjévé léphetett elő. Ezen kereskedelmi társaságok létrejöttét kívánom bemutatni előadásomban.

Csibor Ferenc (Nemzeti Közszerológati Egyetem Magyar Zoltán Szakkollégium)

Jeremy Bentham Kapcsolata a francia forradalommal

Az előadást megalapozó kutatás témája Jeremy Bentham (az angol utilitarizmust megalkotó filozófus) reakciói a 18. század végén lezajlott nagy francia forradalom eseményeire, valamint eszméire. A célja választ keresni arra a kérdésre, vajon az angol filozófus hogyan reagált a Franciaországban lezajló eseményekre, és hozzáállása hogyan, milyen módokon változott a forradalom éveit során, ahogy az események fokozatosan eskalálódtak.

A kutatás keretében vizsgálat alá került a francia forradalom eseménytörténete, valamint a hozzá kapcsolódó legfontosabb eszmék, filozófiai gondolatok. Emellett a fókuszban az utilitarizmus atyjának a forradalomhoz kapcsolódó hozzáállásának, gondolatainak, véleményének, és ezek változásainak a megismerése állt.

A kutatás módszertani szempontból egy kvalitatív munka, elsődlegesen szakirodalom-elemzés. A megvizsgált szakirodalom kiterjedt a forradalommal kapcsolatos történelmi munkákra, valamint filozófiai jellegű írásokra. Ezeket túlmenően a kutatás legfontosabb elemét alkotta Jeremy Bentham azon műveinek mélyreható vizsgálata, amelyek a forradalom éveit alatt, vagyis az 1790-es években írt az angol filozófus.

Az előadás során ismertetésre kerül a kutatás, célkitűzés és módszertan szempontjából. Ezt követően egy rövid rész foglalkozik a francia forradalommal, majd Jeremy Bentham személyével. Ez után következik a legfontosabb rész, a forradalom éveit alatt született művek bemutatása. Végül ismertetésre kerülnek a vizsgálatból levonható konklúziók.

Szűcs Bernadett (Károli Gáspár Református Egyetem)

A gyermekszületéshez kötődő rítusok rekonstruálása az ókori Egyiptomban

A gyermekszüléshez kötődő hagyományok és rituálék minden kultúrában kiténtetett szerephez jutnak, hiszen a családok és tágabb értelemben véve az adott társadalom életében is ez az egyik legmeghatározóbb esemény, mivel ekkor a nemlétből a léte történik átmenet. Az ilyen és ehhez hasonló határátlépések a premodern kultúrákban mindig veszélyes időszakoknak számítottak, mivel ezek bizonytalan és a megszokott életviteltől eltérő szituációk. Ezek során az egyén két létállapot között leledzik, és amíg ez az átmeneti helyzet fennáll, fokozottan van kitéve az ártalmas erők befolyásának. Az így kialakuló veszélyeket rituálék elvégzésével lehet a leghatékonyabban elhárítani.

Előadásomban az Arnold van Gennepe (1909, *Átmeneti rítusok*) által leírt, átmeneti rítusok típusait elkülönítő modellnek (szeparációs, határhelyzeti és reintegrációs fázis) megfelelően fogom bemutatni a gyermekszületéshez kötődő, óegyiptomi rituálét és a hozzájuk kapcsolódó tabukat. Előadásomban elsősorban a fennmaradt és elérhető, primér forrásokra támaszkodom. A kutatás abban újszerű, hogy a van Gennepe-i modell szerint rendszerezi az összegyűjtött forrásokat – melyek igen heterogének, tehát szöveges (pl. p. Berlin 3033) és tárgyi anyagot (pl. British Múzeum EA8506-os jelzetű osztrakon) egyaránt tartalmaznak –, hogy ezáltal a lehető legteljesebb képet kaphassuk az óegyiptomi, gyermekszületéssel kapcsolatos rítusok menetéről.

Gombos Brigitta (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Alkatrész a gépezetben: A bankárok római gazdaságban betöltött szerepe az 1-2 században

A Római Birodalom gazdaságát a Kr.e. 4. századtól erőteljes fellendülés jellemezte; a megnövekedett adóterhek miatt a lakosság kénytelen volt az önfenntartó gazdasági formáról a felesleget termelő gazdálkodásra áttérni, hogy az adóterheket termény formájában kompenzálni tudják. Ennek következtében a megmaradt felesleg egy része a helyi piacra került, ahol már a pénz és termék cseréje dominált, megindult először a helyi, majd az egyre széleskörűbb kereskedelem. A pénz forgalma megnövekedett, jelentősen javult az életszínvonal, ami a tárgyalt időszakra elérte a 16. századi Anglia egyes társadalmi rétegeinek szintjét. Ugyanakkor ez a fejlődés ezen a szinten megrekedt, a gazdaság egyik fő mozgatójává az állandó pénzforgás vált, mely, ha időszakosan is, de lelassult vagy leállt, erős gazdasági válságot vont maga után. Ezt a pénzügyi érzékkel rendelkező, javarészt felszabadított rabszolgák felismerték, és pénzkölcsönzés útján segítették üzleti partnereiket, akik legtöbbször kereskedők voltak. Az általuk alapított bankházak a későbbiekben többféle szolgáltatást is nyújtottak; letéti szerződések, hitel, stb. A folyamatosan kialakuló üzleti kapcsolatrendszerük ellenére három érdekes tény kiemelendő: csakis kis haszonnal járó üzleteket kötöttek, a társadalom elítélte mesterségüket, és nem tartoztak az elithez. Adott hát a kérdés: fenti tényeket figyelembe véve hogyan tudtak jelentős befolyással lenni a kor gazdaságára? Ha alantásnak számított munkájuk, miért találhatjuk meg a szerződő felek közt magát az államot? A bankárok az ókor modern oligarchái voltak?

Előadásomban részletesen kitérek a bankárok világára, és a fent említett kérdésekre keresem a választ, segítségül hívva az elsődleges és másodlagos írott forrásokat, valamint az általam összeállított táblázatokat és gazdasági térképeket, melyek segíthetik megérteni az ókori bankárcsaládok mindennapi üzleteit és a gazdaságban betöltött szerepüket.